

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hónapra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a váro-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos pótt
soronként 5 kr-ával
számítatnak.

Válság-szimat és kvóta-nyargalás.

Debreczen, április 29.

Itt a válság! Azaz nincs még itt, de majd lesz — jövő héten. Összeül Budapesten a két kvótabizottság. Egyik is, másik is konok, nyakas, hajthatatlan marad. Konstatáljuk, hogy hiába jöttek össze. Szétmennek. A két kormány „szint vall“ végre valahára. Kisül, hogy Bánffy báró mást akar, mint a szabadelvü többség, vagy legalább is mást, mint a bécsi kabinet és mint — a korona. Bánffy persze, ebből a fals helyzetből levonja a konzekvenciát. Oda van! Megbukott! A pártváltság is elkerülhetetlen. Mert van ám Bánffynak egy erős „személyi frakciója“ Tehát: itt az idő, most vagy soha! A zavarosban halászva, fogjunk ki valami ellenzéki nagyságot, vagy legalább is valami „ártatlan“ szabadelvü korifeust — miniszterelnöknek

Ime az ellenzéki taktika alfája, omegája. Az ilyen vaserős logikával szemben hiába ezáfol, hiába bizonyít a sajtó józan része. Hiába fejt ki, hogy nincs és nem is lesz, mert nem lehet se kormány-, se pártváltság. Hiába mutatja ki, hogy a kormánypárt nem azért a kormány pártja, hogy az ellenzékétől várja az inspirációt Még vagy egy héttel ezelőtt az a

nóta járta, hogy Bánffyék már eladták az országot, kötelező ígéretet tettek Badeniéknak a kvóta fölemelésére nézve. Megezáfolták, még pedig oly kategorikusan, hogy még azok is elhitték, a kik az ellenkezőjét kieszelték és terjesztették. Kiírták, hogy Bánffynak szabad keze van . . . Szabad? Hisz az épen a válságos fordulat! Megbukik, mert idejekorán — meg nem kötötte a kezét. Szóval: bukás okvetlenül lesz, mert Bánffynak buknia kell. Mi lenne belőlünk, szegényekből, ha Bánffy még most is — megmaradna?!

Nos, Bánffy báró nem annyira szives ember — még ellenfeleivel szemben sem. Még ama kecsesgató remény fejében sem, hogy a buktatók — kvóta-martyírt csinálnak majd belőle.

Föltéve, hogy a bizottságok „eredmény nélkül“ mennek széjjel a jövő heti együttes tanácskozásból, — vajjon olyan fordulat-e az, a melyre csupán csak az ellenzéki éleslátók voltak elkészülve? Vajjon a döntést várja-e komoly ember a kvótabizottságtól? . . . Mi mindamellet korántsem tartjuk kizártnak, hogy az osztrák deputáció legalább nagyjából befogja látni a magyar bizottság álláspontjának helyességét, az eddigi számítási alapnak igazságosabb voltát. Akkor aztán elég tág tere nyílik ugy a két

kormánynak, mint a két törvényhozásnak a megegyezésre, a mi elvégre akkor sincs kizárva, ha a két deputáció esetleg összekülbözik.

Válság semmi esetre sem lesz, mert nem lehet. A szabadelvü-párt nem esinál krizist, mert nincs rá sem oka, sem szüksége, és mert bizik Bánffy báróban. És onnan felülről sem esinálnak, mert — no, mert szintén biznak Bánffyban és mert a külügyi helyzet még sokkal komolyabb belpolitikai fordulat esetén sem engedné meg egy magyar kabinet-vagy esetleg pártváltság luxusát.

A magyar ellenzék azért ne szimatoljon krizist és ne nyargaljon e kvótán. Ha mindenáron a kvótával akar foglalkozni, tegye azt az époly fontos, mint komplikált kérdést komoly tanulmány tárgyává. Vizsgálja meg gazdasági és pénzügyi szempontból, de ne hanyagolja el a politikai momentumokat sem. Ne lármázzék folyton csak kvóta-felemésről. Ne szakítsa ki a kvótát a maga szoros keretéből. Ne csináljon spezialiter égő kérdést a kvótából. A ki ezt teszi, az a kiegyezési kérdések egész komplexumának a miként való megoldásáról és azok politikai horderejéről nem tud, vagy nem akar tudni — semmit.

T Á R C Z A.

Regény.

Egyedül ülök kicsiny szobámban. Ide menekedtem a külső élet zajából. Itt elmélkedem az élet apró eseményei felől.

Egy egyszerű, de rejtélyes történet részletei foglalkoztatnak. S a mint kutatom, keresem az eseményeket összekötő láncszemeket, úgy érzem, mintha egy lélek volna íróasztalomra dobva s én mint az orvosahullát, boncolgatni, kutatni vágyom annak legtitkosabb redőit.

— Kezdjünk hozzá:

*

Meghalt egy csunya asszony. Azt mondják, öngyilkos volt, megmérgezte magát. Lehet. Elfogadom.

Azt is mondják, hogy a lélek halhatatlan. Ezt nem hiszem. Ennek az asszonynak a lelke előbb halt meg, mint a teste.

Hogy miért? A dolog nagyon egyszerű. Egy 25 éves gazdag rut leány érdekházasságot köt.

S a vége — dráma.

Arany esengés volt böcső dala, s dieshymnus az altatója. Az édesanyja volt a nevelőnője az édes anyja. Mert az forogdótt körülötte többet.

S mi volt a játéka?

A játéka, a—b—és és számtani könyv, meg az illemtan.

Mikor más játszik, ő tanult, mikor más ugrált ő az etikettet tartotta, mikor más kipirult az örömtől, halvány volt az areza.

És okos volt, nagyon okos.

Eldeklamálta a Petőfi verseket a szerelemről és szomorú volt mintha megértette volna azokat.

. . . Annak az átkát, hogy ő rut, csak 16 éves korában kezdette érezni.

Oh első szerelem kora! Ki ne emlékeznék reájuk boldogsággal vissza? Előre vetett fénye vagy Te a jövő tűzének. Lángját még nem érezzük csak fényét és melegét.

Kinját még nem, csak epedését.

Én a menyországot olyan helynek képzelem, melyben az odajutottak folytán a gyermekkori szerelem tiszta gyönyöreit élük át. Azért angyalok a menny lakói, mert ez az érzés vezeti őket és azért boldogok.

S a mi hősnünk ki volt innét zárva. Számkivetve, elriaszta élte napjait.

Társnőit alig hogy kiléptek az iskolaépületből, várták a fiatal udvarlók. Hogy sugdostak, hogy pirultak a leánykák az édes izgalomtól, mily epedve lesték az édes udvarlást — te szép vagy — „szeretlek“ s a többi esetlen gyermekbókákat.

S ő ment. Egyedül, elhagyatva, halványan és szomorúan. Hát Istenem mit vétett ő, hogy esunyának teremtetted!

Multak évek. Lassankint bele dik-tálták azt a „nesze semmi fogd meg jól“ axiomát, hogy a vagyon semmi. A fő a jóság, a kedvesség, a műveltség. Aztán meg, hogy a szerelem nem a szépséget, hanem az előbbi tulajdonságokat keresi.

Es a leány vigabb lett. Kezdtet bizni önmagában. Amde a vidámság ugy illett az ő kinézéséhez, mint a búhoz a kaczagás.

Ismét telt az idő. Egy reggel hősnőnket sirva találták ágyában. Mellette egy könyv feküdt. Valami jó barátné adta volt kölcsön.

Allott pedig e könyvben a következő szakasz.

— A nő hivatása a szerelem.

Csak arra van teremtve, csak azért él. Lételemek ezéja a boldogítás, legfőbb eszménye az öröm.

Politikai hír.

A kvótabizottság uton.

Egy bécsi hír szerint az osztrák kvótadeputáció tagjai előreláthatólag május harmadikán érkeznek Budapestre, úgy, hogy a két kvótabizottságnak e célból kiküldendő alesoportja a jövő hét közepén megkezdheti a szóbeli tárgyalásokat.

Külföld.

A király Pétervárott.

Este diszebed volt a téli palota Miklós termeiben. Az asztal, a melynél a felségek ültek, patkóalakú volt, 103 terítéssel volt ellátva és remek, ekszotikus virágokkal díszítve. A főasztal közepén a két uralkodó ült és pedig jobbról Ferencz József császár és király, mellette Szergius nagyherceg, Ottó főherceg, Miklós ezár mellett Konstantin nagyhercegnő, Alexandrovics Mihály nagyherceg és a többi nagyhercegek.

Ebéd alatt a czár francia nyelven felköszöntötte felséges vendégét, a ki szintén francia nyelven felelt.

A czár pohárköszöntője így hangzott:

Felségednek körünkben való jelenléte boldoggá tesz. Sulyt helyezek arra, hogy a bennünket egyesítő őszinte barátság ez újabb bizonyítékát megköszönjem önnek. Ezt a barátságot megszilárdítja a nézetek és elvek közössége, a melyek azt célozzák, hogy népeink javára a béke jótéteményeit biztosítsák. Felséged ismeri a szívélyes érzelmeket, melyek engem az ön személye iránt eltöntenek és ismeri azt a különös sulyt, a melyet arra fektetek, hogy teljes szolidaritás legyen köztünk arra a magas célra nézve, a mely felé törekszünk. Poharamat ürítem felséged, a császárné és királyné ő felsége és az egész császári és királyi család egészségére. Ferencz József császár és király erre így felelt:

Mélyen meghatva a szíves fogadtatástól, melyben Felséged kegyes volt engem részesíteni, a sok figyelemtől, a melyben attól a pillanattól fogva részesülök, hogy e birodalom határát átléptem, szívem vágyát teljesítem, a mikor Felségednek ezért mély és őszinte hálámot fejezem ki. Örülök, hogy ebben új zálogát látom a szoros barátságunknak, a mely bennünket egyesít és amely a kölcsönös tisztelet

és loyaltás érzelmeire alapítva, népeink javára állandó biztosítékát képezi a béke és jólétnek. Ez úgy győzelmének biztos tudatában mindenkor boldog lesz, hogy Felséged nagybecsű támogatására számíthatok és meggyőződve az e közös törekvéseink elmaradhatatlan sikeréről, poharamat ürítem Felséged, a császárné ő felsége és a császári család egészségére.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 28.

A Ház mai ülését tizenkettő fél óráig Szilágyi Dezső elnök nyitotta meg s megtette a maga bejelentéseit néhány törvény szentesítésének megtörténtéről. Ez alatt az öreg Csernátorny csöndesen becsoszogott a terembe s leült Podmaniczky mellé. Szilágyi elnök fölhitva az inkompatibilitási törvény revíziójának előkészítésére kiküldött bizottságot, hogy holnap az ülés előtt alakuljon meg.

Most két férfiú lépett az előadói emelvényre: Benke Gyula és Rosenberg Gyula. Az előbbi az államszámvitel, a másik a Bulgáriával kötött kereskedelmi egyezmény beczikkelyezéséről szóló javaslatokra vonatkozó jelentést terjesztette be, a melyeknek a tárgyalását a szombati ülés napirendjére tűzik.

Csütörtökön csak formális ülés lesz, pénteken pedig szünetel a tisztelt Ház.

Az elnök: Következik Apponyi Albert gróf képviselő ur interpellációja. Az egész Ház megmozdult és figyelemmel nézett a baloldalra.

Apponyi Albert gróf: Márczius 3-án Horánszky Nándor a krétai kérdésben interpellációt mondott, a melyre a miniszterelnök azt a reményét fejezte ki, hogy nem lesz háború. A remény nem teljesült. A háború tényleg kitört: talán a helyzet s végleg el nem ejtett aspirációk következtében a hatalmak egyetértése inkább negatív. Ez nem kielégítő ott, a hol a pozitív akcióra volt szükség. Minden javaslatba hozott pozitív intézkedésre tett indítvány a lappangó ellentéteken hajótörést szenvedett. Ezért nem is volt imponáló és megakadályozó hatása a hatalmak együttes föllépésének. A kitört háború kedvező lefolyású volt. Egy görög győzelem lángra lobbantotta volna az egész

Balkánt. A mostani eredmény csak Görögországban idézett elő anarchikus állapotot. E háborúnak nem lehet kívánatos eredménye a területi változás; a kívánt lélektani változás a tulmerész görög vállalkozás leverésével megtörtént. Am a görög anarchikus állapotoknak messze menő hatása lehet; és igen veszedelmes fölfogás volna, ha Törökországgal elfeledtetné dicső győzelme azt a kötelességet, hogy ő ott az önállóságot képviselje egyrészt, de belkormányzatában a humanitás elveit érvényesítse s a kívánt reformokat hajtsa végre. A háború elérkezett a kívánt határig: a kérdés tehát fölmerül: közbelépjenek-e az európai hatalmak? s véget vessenek-e a háborúnak?

A belső rend és tekintély Görögországban megrendült. Elhibázott volna bevévni azt az időt, a mikor Görögország maga kéri az intervencziót.

Messze túlhaladja a görög-török háború jelentőségét királyunk pétervári útja, mely udvariassági tény, viszonzása a czár látogatásának; de az összes európai hatalmak egyetértése nagyon mulékony értékű formula lévén, kétségtelen, hogy a pétervári látogatás ezzel számol. Dominálják a helyzetet a Balkán-népek geografikus elhelyezkedése s az egyes hatalmak aspirációi akkor is, ha az összes hatalmak egyetértése megvan. A mi keleti politikánkat a helyzet előírja s katonailag meg is tettünk minden szükségest. Báresak megtennők azokat is, a mik a nemzet erkölcsi erőinek konszolidálására szükségesek! Helyesli az eddigi szövetségi viszonyt, de nem lehetne kifogást tenni egy oly új szövetség ellen, a mely érdekeink védelmében támogatásunkra szolgálna; csakhogy Oroszországnak is csupán érdekei legyenek a keleten s nem egyszersmind ambíciói, a melyek osztozkodásra vezetnének. Az ily területi nagyobbodás kárunkra volna. Tehát csak ambíciómentes életérdekekre legyen fektetve egy ilyen szövetség. Erre biztató jel a Szentpétervárott elhangzott pohárköszöntők! Beadja interpellációját, a melyre választ csak akkor vár, a mikor a pétervári látogatás eredménye nyilvánosságra hozható. Az interpelláció így hangzik: (Fölkialtások: Halljuk! Halljuk!)

Apponyi gróf föltette szemüvegét s olvasta, a mint következik:

S ezért a nő első kötelessége a szépség. Mit sem ér az ész, a tudomány. Szépség, kedvesség kell — ez minden. Ez a nő kötelessége.

S őt még nem szerette — senki. Hiába vitatkoztak vele, hiába igyekeztek meggyőzni az ellenkezőről.

Az örömtelen gyermekkor folytán pessimistikus lélek a rosszabb feltevés felé hajlott.

Néma kin ült szívébe. Keskeny homloka megráncosodott, szemei beestek és élénk eszével folyton tépelődött. Bizonyosságot keresett. Kutatott a szerelem lélektanának mélyében. Kijátszotta környezetét, úgy csempészte be a felvilágosodást hozó, de lelket méltelyező műveket.

...És lassan lassan megtudott mindent, és lassan — megölte az önön lelkét.

Mert tépelődött. Miért is él ő világon? Hiszen hivatása nincsen.

Ő esunya. Az emberiségnek mint fajnak nincsen rá szüksége. A természet gunynak alkotta. S folyton izgatta a nagy gondolat: minek is él ő?...

Mint említettem, a hősnőm gazdag volt.

Közben megjelentek a kérők.

De ő tullátott a szítán.

Mindenikben a parthievadást látta. Éles gunyjával vérig sebezte őket. Lehet, hogy volt köztük őszinte szívé is. Ő azt is galádnak látta.

Eltávolította őket maga körül. Szülői hiába protegálták ezt vagy azt. Gunyosan mosolygott s így felelt:

— A pénzem sem és magamat sem.

S a kérők azután nem jelentkeztek. A csempészett könyvek olvasása közben pedig amint haladt a félvilág csodái felé lassankint felébredt benne az — ember.

Az ember, amely tulajdonképen állat, mert hus és vérből van.

S a könyvekből megtudta, hogy abból van.

A hus és vér pedig követelődzeni kezdett.

Az után meg a barátnői már mind boldog asszonyok voltak. Elégedett mosolyuk mintegy gunyolta őt. A test ellene szegült a léleknek.

És hatalmas küzdelem fejlődött ki közöttük.

Minek részletezzem a csunya küzdelmet?

Leány volt, husból és vérből való.

Elhatározta, hogy férjhez megy. Férjhez kell mennie.

Sarkalta a vágy és lelke is engedett. Irigyelte az asszony ösmerőseit. Sértette büszkeségét, hogy ő még leány, megakart felelni hivatásának.

S ekkor előállott X. ur.

Nagyon elvult szegény adósodva.

A leány tudta.

Érdekből akart házasodni.

A leány tudta.

Nem szerette választottját.

Ezt is tudta.

S egy küzdelmes, álmatlan éj után győzött Eva s megtette, ami az előzményekből világosan következik — „igen“-t mondott s menyasszony lett.

Eddig mondom.

S kérdik a folytatást?

Azt elhallgatom, mert a befejezésből úgy is kitalálhatják.

A befejezés pedig ez:

Meghalt egy csunya asszony. Azt mondják öngyilkos volt...

*

Nem hiszem, hogy a lélek halhatatlan. Nem hiszem. Ennek az asszonynak a lelke előbb halt meg, mint a teste.

— r — ó.

Interpelláció a miniszterelnök urhoz.

1. Van-e megállapodás a nagyhatalmak között, melyeknek a török-görög békekötésnél érvényesülniök kell?

2. Ha, a mint föltehető, a területi status kvó fönntartása és Kréta önkormányzata még ma is az a főelv, melyen a nagyhatalmak ma is egyetértenek, nem tartja-e külügyi kormányzatunk elérkezettnek az időpontot arra, hogy olyan lépéseket hozzon javaslatba, melyek a céltalan és politikailag veszélyes háborúnak véget vessenek és úgy a nemzetközi jog tekintélyének, mint az emberiség követelményeinek megfelelő állapotot teremtsenek?

3. Főlséges királyunk pétervári látogatása olyan politikai akciózt céloz-e, mely szövetségi viszonyainkat módosítja, vagy e nélkül megegyezésre vezet az orosz birodalommal a Kelet helyzetére vonatkozólag?

Hajlandó-e a kormány annak idején a Házat a látogatás politikai eredményeiről tájékoztatni?

Az *elnök*: Az interpelláció kiadatik a miniszterelnök urnak. Az ülést bezárom.

A török-görög háboru.

Görögország teljesen a bomlás szélére jutott. A kül ellenség győztes hadserege fojtogatja elesüggedt csapatait s kétségbeejtő gyorsasággal közeledik az ország szívéhez, ahol meg anarchia dühöng és az amugy sem nagy népszerűségnek örvendett uralkodó házat elakarja kergetni az elkeseredett haragos nép, a mely a balsikerért a trónörökösöt teszi felelőssé.

A törökök hatalmukba kerítették *Trikalát* és *Volót*, a görögök új védelmi vonalának két szélső fontos pontját, honnan a görög csapatok az ellenállás megkísérlése nélkül a lakossággal együtt kivonultak. Voló környékén *Loszfákia* mellett volt csak hevesebb mérkőzés, a hol *görögök 400 halott veszteséggel meghátráltak*. Ellenben *Velesztinósznál*, mely vasuti esomópont, a görögök verték vissza a török előcsapatokat.

A törökök helyzete *Epiruszban* is jobbra fordult. Több fontos stratégiai állást, melyet a görögök tartottak megszállva, visszaszereztek.

A Szaloniki öbölben tengeri ütközet várható. A görög és török hajóraj farkasszemet néz egymással s az első ágyulövés eldőrdülése minden órán várható.

Görögország a végsőkig folytatni készül az önvédelmet. A kormány *jegy-zékben közölte a hatalmakkal, hogy tovább folytatja a háborút*. Maga a király áll *Farzaluszban koncentrált hadak élére*.

A vezérkar főnökévé *Szmozlenszki* Konstantin ezredest nevezték ki. Szmozlenszkiről azt írják, hogy vakmerő bátorsága, az 1866-dik évi krétai forradalomban edzett katona. Ez a kinevezés némileg emelte a hadsereg bátorságát és bizalmát.

A görögöknek pénzük is van már. A külföldön élő duggazdag görög kereskedők és bankárok küldték önként hazájuk megmentésére.

Averosz, a ki 1895-ben több millió adományával az olimpiai játékokat lehetővé tette, ma *harmincz millió frankot* küldött a hadügyminiszternek a háboru céljainak előmozdítására. Zafropulosz Marseilleből két milliót, egy alexandriai görög bankár egy milliót, két trieszti kereskedő százezer frankot küldött ugyan erre a célra.

Londonból pedig ezt sürgönyzik, hogy *Viktoria királynő sürgős segítséget akar küldeni* György királynak.

A francia lapok általában abban a nézetben vannak, hogy az athéni esemé-

nyek folytán *sürgős szükség van a hatalmaknak intervencziójára*. A lapok azt hiszik, hogy Delyannis miniszter a kamara mai ülésében várható viták után beadja lemondását. Már forgalomban is van az új miniszterium listája.

Védekezés a száj- és körömfájás ellen.

A földmivelési miniszter a következő utmutatást adta ki:

A ragadós száj- és körömfájásból eredő károk rendkívül súlyosak; mert a beteg állat rosszul táplálkozik, nem képes járni, a tehenek teje nem értékesíthető, az ökor nem fogható munkába, a kinek pedig az állatállománya még egészséges, az a vásárok betiltása vagy a szállítás korlátozása következtében károsodik.

I.**Védekezés a ragadós száj- és körömfájás ellen.**

A járvány nagy elterjedésének legfőbb oka az, hogy a gazdák alig védekeznek ellene, sőt igen sokszor elősegítik annak terjedését.

A száj- és körömfájás ragadós betegség, következképp az állat csak akkor betegszik meg benne, ha valami uton-módon a ragályanyaggyal érintkezésbe jut. A ragályanyag benne van a beteg állat nyálában, fájós körmeiből kiváló nedvben, valamint a beteg tőgyből kifejt tejben.

Ha tehát állatainkat meg akarjuk védeni a ragályos száj- és körömfájástól, mindenekelőtt ügyelnünk kell arra, hogy azok sem beteg állatokkal, sem olyan tárgyakkal ne érintkezzenek, melyeket a ragályt tartalmazó anyagok beszennyezhettek. Takarmány, jászol, itatóvályu, istálló talaja, alom, trágya, továbbá a beteg állatok körül foglalatostkodó emberek kezei és ruhái vihetik be legfőképpen a ragály anyagot az egészséges állományba.

Ha azt halljuk, hogy valamely vidéken a száj- és körömfájás uralg, ne hajtjuk állatainkat az utak mentén létező itatóvályukhoz és etetőhelyekre. Ezek a helyeken beteg állatok járhattak és az utánok ott maradt ragályt aztán a később odajövő egészséges állatok felszedhetik.

Idegen embereket, főleg pedig marhakereskedőket, mészárosokat és henteseket ne bocsássunk be az istállóba, mert ezek sokszor érintkeznek beteg állatokkal és ruházatukkal széthurezolják a betegséget.

Járványos időben lehetőleg tartózkodni kell új állatok beszerzésétől s legkevésbé ajánlatos ilyeneket vásárolkon venni vagy idegen ismeretlen istállókból beszerezni. Azonban bárhonnán szereztük is be az új állatokat, tartsuk azokat egy hétig többi állatainktól teljesen elkülönített helyen megfigyelés alatt.

Az állatokon a fertőzés után a betegség rögtön nem vehető észre, mert néhány nap telik el addig, míg a betegség jelei kezdenek mutatkozni. Azt a néhány napi időt, a mely a fertőzés megtörténte s a betegség kitörése között lefoly, lappangási időnek (incubationak) nevezzük.

Mint hogy a ragadós száj- és körömfájás lappangási szaka 5 napnál hosszabb nem szokott lenni, egy heti elkülönítés és megfigyelés elegendő. Ha ennyi idő alatt az állat a rag. száj- és körömfájásban beteg nem lett, nyugodtak lehetünk az iránt, hogy nem hozták magukkal a betegséget, tehát nem is fogják jószágainkat befertőzni.

Az ilyen veszteglés különben járványmentes időben is mindig nagyon hasznos, mert más ragadós betegségek ellen is ez véd meg a leghathatósabb módon.

Mindazonáltal lehetséges, hogy minden óvatosság daczára, mégis csak fellép a baj állataink között; ilyenkor igen fontos annak mielőbbi felismerése, hogy a szükséges óvintézkedéseket, a baj továbbterjedésének megakadályozása végett idejekorán megteheszük.

Száj- és körömfájásban a szarvasmarhák, juhok és sertések szoktak tömegesen megbetegedni. Az első jel az, hogy a betegek kezdetben rosszul esznek, lassan rágnak, csámesognak és szájukból sok nyál csurog ki. Ha a körmök is fájnak, akkor az állatok sántítanak vagy folyton fekszenek.

Ha a betegek száját kinyitjuk, azt látjuk, hogy az piros és kezünkkel forrónak érezzük; azonkívül láthatunk a szájon hólyagokat és piros foltokat. A sántító állatok körme körül és a körömhasadékban a bőr forró, dagadt, később pedig rajta hólyagok találhatók, melyeknek helyén azután varak keletkeznek. Teheken gyakran a tőgy is megbetegszik, a mikor annak bimbói pirosak, dagadtak és rajtok hólyagok képződnek, melyek szintén elvarrasodnak. A kifejt tej ilyenkor gyakran sárgás színű, sűrű és könnyen meg-savanyodik, vagy pedig vizes és keserű.

Ha állatainkon ezeket a tüneteket vagy csak némelyeket közülök észreveszünk, akkor az első teendő az egészséges állatokat a betegektől rögtön elkülöníteni. Leghelyesebben úgy járunk el, hogy azokat az állatokat, a melyek egészségeseknek látszanak és betegekkal még nem érintkezhetek, vagy tiszta istállóba állítjuk, vagy oly legelőre tereljük, melyről feltehető, hogy rajta betegek nem jártak.

Ha ez nem lehetséges, akkor legalább a betegeket külön állítjuk és külön személyzet gondjaira bizzuk, az egészségesek tartózkodási helyét pedig gondosan megtisztogatjuk s ha csak lehetséges, fertőtleníjük is.

A mint kiütött a száj- és körömfájás, azt a törvény értelmében azonnal be kell jelenteni a község előljáróságának, hogy ez azután a szükséges óvintézkedések megtételével a betegség továbbterjedését megakadályozhassa.

Ha a betegség fellépésekor az állatok rögtön elkülönítésével elkéstünk volna és fenforog a lehetősége annak, hogy az egészségesek a betegekkal akár közvetlenül, akár közvetve, a ragály terjesztésére alkalmas tárgyakkal és személyekkel érintkezhetek, vagy ha egymásután újabb megbetegülések jelentkeznek, akkor az állatállományban a járvány lefolyását nagyban elősegíthetjük azáltal, hogy az egészséges állatokat mesterségesen megbetegítjük. Ezen eljárás abban áll, hogy azon betegek kiesurgó nyálát, amelyeknek szájában hólyagok láthatók, felfogjuk s ezzel beoltjuk az egészségeseket. Az ojtás igen egyszerűen történik s azt kétféleképpen végezhetjük: vagy letöröljük tisztára az egészséges állatok ajkainak belső felületét és erre bedörzsöljük a beteg állat nyálát durva vászondarab segítségével, vagy pedig ily nyállal beszennyezzük durva szálu takarmányt s ezt megetetjük az egészségesekkel. Így beojtani csak szarvasmarhát szoktunk.

Az ojtás azért hasznos, mert ezáltal az egész állomány közel egy időben betegszik és gyógyul meg, míg különben a betegség lassankint ragad át egyik állatról a másikra, miáltal az állomány egészsége csak hosszú idő mulva áll ismét helyre. Továbbá az ily módon mesterségesen létesített betegség rendszeren kevésbé súlyos, ennél fogva rövidebb idő alatt gyógyul meg. A beojtott szarvasmarhának rendszeren három negyed része betegszik meg szájfájásban. Hogy a szájfájáshoz az ennél súlyosabb körömfájás ne társuljon, a beojtott állatok lábait az alomnak sűrű megujtása által szárazon kell tartani.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „Göthön“-a Keresk. akadémiá palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8-12 és d. u. 2-5 óráig tartanak. Az ígató, kiadó-hivatal s az irattár a feleknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt.

A debreczeni kir. járásbírószág szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Famunkatartás. kézügyesítő egyesület A főreáliskolai műhelyében d. u. 2-4 óráig Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11-12 óráig.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10-12-ig. Többi napokon d. e. 9-12-ig, d. u. 3-6-ig.

Időjárás

A központi meteorológiai intézetnek Debreczenbe küldött jelentése szerint a következő időjárás várható:

— Április 29. —

— Száraz. — Hőemelkedés. —

— **Schlauch Lőrincz kitüntetése.** A király *Schlauch Lőrincz* nagyváradi bispók püspököt arany misés áldozásának ünneplése alkalmából a legmagasabb magyar renddel, a Szent István rend nagy keresztjével tüntette ki, amelyet az ünnepelt bispósnak br. Dániel Ernő miniszter ad át Nagyváradon. Debreczen város tanácsa mai ülésében *Simonffy Imre* polgármester indítványára elhatározta, hogy *Schlauch Lőrincz*hez május 2-ikán tartandó jubileumára üdvözlő iratot küld, amelynek megszerkesztésével *Komlóssy Arthur* főjegyzőt bízták meg.

— **Közigazgatási ülések.** Debreczen város közigazgatási bizottsága május hó 5-én délután 3 órákor, Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága pedig május hó 10-én délelőtt 9 órákor tartja meg rendes havi ülését. Mindkét ülésen gróf *Degenfeld József* főispán fog elnökölni.

— **V. H. Sz.** A vidéki hírlapírók szövetségének debreczeni helyi bizottsága folyó hó 30-án, pénteken délután 5 órákor a rendes helyen ülést tart, amelyre a tagokat ezuton is meghívja: az elnökség. **Tárgy:** Az elnök lemondása. Új elnök megválasztása. Esetleg további tisztviselőválasztások.

— **A kollegiumi kölcsönök megkönnyítése.** Azok a milliókra menő alapítványi tőkék, melyeket Debreczen városa, a debreczeni kollegium és az ev. ref. egyház kezelnek, egy nagy jelzalog intézet helyét pótolják a hitelt kereső közönség előtt. Az a nagy verseny, amelyet a folyton szaporodó takarékpénztárak és bankok

támasztottak ezeknek a kamatozásra rendelt alapítványi tőkéknek, arra indította a kezeléssel megbízott és tulajdonos testületeket is, hogy minél jobban kitágítsák a kölcsönzési szabályokat, s megkönnyítsék a városi, kollegiumi és egyházi pénztárakból kért kölcsönök adását. Ezt eszelkedte tegnap a kollegium gazdasági tanácsa, midőn a kölcsönzésekre nézve új szabályzatot állapított meg, mely úgy a kollegiumra, mint a hitelre szorult közönségre nézve is több előnyös újítást tartalmaz. Eddig például a kollegium vidéki házakra nem adott kölcsönt. Ezentul más királyi és rendezett tanácsu városokban s az olyan nagy községekben lévő házakra való betáblázás mellett is kapható kölcsön, ahol járásbírószág vagy szolgabíró székel. Hogy pedig a kölcsönért folyamodó ne legyen kénytelen esetleg hetekig várakozni, a gazdasági tanács az elnök, vagy állandó helyettese által minden oly esetben összehívandó, amikor az ügyészi jelentés azt szükségesnek tartja. A határozat-képességet is kölcsön ügyekben kevesebb számú tag megjelenéséhez kötötték. Eddig hét tag jelenlétét kívánta a szabályzat; ezenul az elnökkel együtt öt tag már szavazhat meg kölcsönöket. Az új szabályzatot jóváhagyás végett az egyházkerületi közgyűlés elé terjesztik.

— **A kerületi tornaverseny.** A kultuszminiszter — mint már jeleztük — a debreczeni tankerülethez tartozó középiskolák, tanítóképezdek, polgári és kereskedelmi iskolák ifjúságát a június 20-án Déván a csángó-téri versenytéren tartandó kerületi tornaversenyre osztotta be. A dévai kerületi tornaversenynek báró *Szentkereszty Béla* elnöklete alatt megalakult végrehajtó bizottsága ma küldte szét a jelentkezési felhívást az érdekelt intézetek igazgatóságához. Jelentkezni legalább 12 tanulóknak kell egy-egy iskola részéről, akik a vezető tanárokkal együtt fél harmadosztályu jeggyel másodosztályon utazhatnak. A jelentkezés május 15-ig *Téglás Gábor* ügyvivő alelnökhöz intézendő Dévára. A résztvevők ingyen elszállásolást és olesó ellátást kapnak. A versenyeket megelőző próba 19-én reggel 6 órákor lesz s ezért a debreczenieknek a június 18-án délelőtt 10 óra 48 perczkor Dévára érkező vonathoz kell esatlakozniok.

— **A veres-kereszt közgyűlése.** A veres-kereszt-egylet hajdúmegyei fiókja ma d. u. 4 órákor gróf *Degenfeld József* főispán és *Rásó Gyuláné* elnöklete alatt a vármegye-háza nagy termében rendes közgyűlést tartott.

— **A főiskola gazdasági tanácsa** tegnap igen fontos ügyek tárgyalására ült össze s tanácskozásait először *Simonffy Imre* kir. tanácsos főgondnok, később *Lengyel Imre* elnöklete alatt folytatta késő estig. *Győry Elek* volt kollegiumi pénztárnok betegségét és halálát megelőző évekről a kollegiumi számadások elkészületlenül maradtak. Ekkor a főiskola gazdasági tanácsának megbízásából s az egyházkerület jóváhagyása mellett *Elek Lajos* tanár megfeszített nagy munkával a három évi számadást össze is állította s azt ezután egy három tagu küldöttség: *Tóth József*, *Balogh Ferencz* és *Karay Sándor* felülvizsgálta. Ezek a felülvizsgált számadások kerültek tegnap a gazdasági tanács elé, mely azonban némi pótlások végett újból kiadta a felülvizsgáló küldöttségnek. —

Ugyancsak a tegnapi ülésén állapította meg az új könyv- és pénztári kezelésre vonatkozó mintákat. Ma d. u. folytatja ülését a tanács s az épített új pénztár számadásait veszi vizsgálat alá.

— **Katonai felülvizsgálat.** Pénteken május 7-én gróf *Degenfeld József* főispán és *Suvich Jenő* ezredes elnöklete alatt katonai felülvizsgálat lesz a Pavillon lak-tanyában. A felülvizsgálatra Debreczenből 5, Hajdu Bősörményből 8 és Derecskéről 5 jelentkezés történt.

— **Az új szabolcsi főispán.** Feilitsch Berthold báró ünnepies installációja május hó 8-án, szombaton fog Nyiregyházán, a vármegye székhelyén végbemenni. Mint a M-g értesül, az új főispán Budapestről nagy kísérettel fog Nyiregyházára leutazni. Szabolcs vármegye a beigtatásra meghívja a szomszédos törvényhatóságokat is.

— **Törvényhatósági tisztviselők vasuti kedvezményei.** A belügyminiszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg újonnan és véglegesen szabályozta a törvényhatósági tisztviselők, segéd- és kezelő személyzet részére a minisztertanács által engedélyezett vasuti kedvezmény miként való alkalmazását. Jegyzékebe foglalta a Budapestben, Fiumében, a törvényhatósági városokban, vármegyék központjain és a járásokban szervezett azon állásokat, a melyeken lévő törvényhatósági alkalmazottak részére a féláru menetjeggyel való utazásra jogosító igazolványok és az 50 százaléknyi díjmérséklésre jogosító szállítási igazolványok kiállíthatók.

— A miniszteri rendelet, mely tegnap érkezett meg Debreczenbe, azt is megjegyzi tájékoztul, hogy az olyan alkalmazottak kérvényei, a kik nincsenek a jegyzékben, a felettes hatóság által el se fogadtassanak. A kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg elrendelte továbbá, hogy az arczképet s féláru igazolványok ezuttal is az illető tisztviselő felettes hatósága által szerkesztett arczképpel és egyenkint 2 frt. illetékekkel felszerelt jegyzék alapján állíttatnak ki. E jegyzékek mindazon adatokat tartalmaznia kell, a melyek az illető tisztviselő igényjogsultságának elbírálásához szükségesek. Amennyiben az igényjogosu tisztviselők némelyike az arczképes évi igazolványért felettes hatósága által láttamozott kérvényen folyamodik, ez a kérvény ezentul bélyegmentes. — De az egyszeri utazásra jogosító igazolványok engedélyezése iránti kérvények ozentul is 50 kros bélyeggel látandók el. A rendelethez mellékelte jegyzék taxative felsorolja mindazon budapesti, törvényhatósági joggal ruházott városi és vármegyei tisztviselőket, segéd és kezelő hivatali alkalmazottakat, a kik ezen vasuti kedvezményvel élhetnek. Debreczen városnak valamennyi rendszeresített állásban lévő tisztviselője és hivatalnokja igénybe veheti a féláru vasuti jegyet, kivéve a közkórházi, vágóhídi és téglagyári személyzetet, melyeknek állásával a jegyzékben nem találkozunk.

— **A Miklós-Szabó ügy.** Szaffka Pál miskolci közjegyző, mint annak idején megírtuk, Miklós Gyula volt borsodi főispán és Miklós Ödön volt földmívelésügyi miniszteriumi államtitkár ellen a budapesti törvényszéknél fenyítő feljelentést tett. A törvényszék Szaffka panaszát az ügyészség indítványához képest, mint bünvádi eljárásra alkalmatlant félretette. Szaffka ügyvédje, dr. Sik Sándor a királyi táblához apellált a törvényszék végzése ellen. A tábla tegnap zárt ülésben helybenhagyta a törvényszék végzését.

— **Utóállítás.** Május hó 5-én reggel 9 órákor katonai utóállítás lesz a Pavillon lak-tanyában. Az utóállításra 18 helybeli és 20 idegen illetőségű hadkötelest állítanak mérték alá.

— **A feltámadt Nyilassy Mátyás.** Nyilassy Matyi, aki az egész ország részvéte mellett halt meg Deésen, s ugyanazon ország közörsége mellett támadt fel Szegeden, kaczagva olvassa most a róla írott nekrológokat, melyekben az újságírók könyezve siratták el a derék jó czimborát, a zseniális színészt. Érdekes, hogy halál hírére olyan elementáris erővel tört ki a szánakozó szivekből a közrészvét írása, hogy országszerte gyűjtöttek a ravatalára szánt koszorúkra. Debreczenben *Csokonai Vitéz Mihály* (a költő testvérének dédunokája) indított gyűjtést koszorúra. Persze semmi értelme nem volna, ha most a legjobb egészségnek örvendő Matyi cipruságakból és örökzöld repkény levelekből font koszorút kapna debreczeni barátaitól és tisztelőitől. Így fogta fel a gyűjtő fiatal ur is a helyzet változásának jelentőségét, ismervén a Kis-Kassán, Kis Pipában s más ilyen közhelyeken szerzett személyes tapasztalataiból az ő kedves asztaltársának a debreczeni zsiros csemegék iránt való nagy hajlandóságát. Tehát a tisztelt és nagyrabecsült adakozók utólagos jóváhagyásának reményében a begyűlt összegből első rendű minőségű debreczeni kolbászt s egy doboz vergoniát vásárolt a Szegeden tartózkodó Nyilassy Matyinak. A debreczeniek és a nagyváradiak mintha csak összebeszéltek volna: olyan összevágó módon váltották fel életet nyújtó ajándékokra a halotti koszorú árát. A debreczeni kolbászra most váradi bort ihatik Nyilassy Mátyás, amit egyik nagyváradi jó barátja a koszorújára gyűlt tíz forintból vásárolt és küldött el hozzá, hogy igya meg a maga egészségére.

— **A debreczeni szocialisták és a május elseje.** Fonó János és társai debreczeni szocialisták nemrég kérvényt adtak be a polgármesteri hivatalhoz, a melyben engedélyt kérnek arra, hogy május elsejét megünnepelhessék, még pedig oly módon, hogy vörös zászlókkal felvonulást rendeznek a városban s e közben munkásdalokat énekelnek. A polgármester, tekintettel a belügyminiszternek régebben kiadott a május elseje megünnepelését eltiltó rendeletére az ünnepelés megtartását nem engedélyezte. A szocialisták vasárnapi gyűlésén Budapestről lehozott szónokuk arra izgatta a jelenvolutakat, hogy május elsejét *mindennáron, a hatóság ellenszegülésével is ünnepeljék meg.* Ugy látszik az elvakított tömeg hallgatott az éretlen buzdításra s nagyban készül május 1-ének megünnepelésére. A rendőrség sem marad azonban tétlen. Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány minden intézkedést megtett arra nézve, hogy a felvonulásokat, csoportosulásokat, ha békés figyelmeztetés eredménytelen maradna, ha a szükség úgy kívánja, karhatalommal is megakadályozzák. Május 1-én reggeli 5 órától késő estig a rendőrség teljes létszáma készen van. Különösen a Nagyerdőn helyeznek el nagyobb őrséget, azonkívül a vasutat, a népkertet is erős rendőri felügyelet szállja meg. Ezen kívül egy század gyalogság és 50 huszár lesz készenlétben.

— **Uszoda megnyitás.** A margit-fürdő fedett uszodája naponta friss és állandó R. 22 fok meleg vízzel jövő hó 21-től kezdve a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. Uszni tanulók a helyszínén Végh Lajos uszómesternél jelentkezhetnek. Tisztelettel a tulajdonos.

— **Halálozás.** Karácsony Lajos földesi földbirtokos, vármegyei bizottsági tag, f. hó 28-án, déli 12 órakor jobb létre szenderült. A boldogultnak földi maradványai f. hó 30-án délelőtt fognak az ev. ref. egyház szertartásai szerint a földesi nagy temetőben örök nyugalomra tételni. Az elhunytat nagyszámú rokonság gyászolja. Közte Csicsó Lajos

debreczeni kereskedő. Ambrus Péter m. t. tanár és F. Varga Lajos majtisi lelkes, valamennyien vejei a megboldogult öreg urnak, a ki igen szorgalmas, törekvő gazda volt.

— **Táncpróba.** Szabó Miklós tánczenitő május 9-én táncpróbát rendez nőnendékeivel a „Koronában“. A tánczenester május 3-án új tanfolyamot is nyit, a mely tíz hétig fog tartani s amelyre már jelentkezni is lehet.

— **Az ivás halottja.** Bakó Pityke Dávid 76 éves szoboszlai lakos ittás állapotban hazafelé bandukolván, az ugynevezett soproni temető vízzeltelt árkába esett. Mire kihuzták, meghalt.

— **Vesztett macskák.** H.-Szoboszlón egyre garázdálkodnak a vesztett macskák. Tegnap előtt ifj. Szilágyi János 23 éves földművest marta össze a saját macskája. A macska vesztettsége megállapítván, Szilágyit felszállították a budapesti Pasteur-intézetbe.

— **Az Ezeréves Magyarország** cz. képes folyóiratot lapunk előfizetői *kedvezményesen* kaphatják és pedig egész évre 6 frtért, félévre 3 frtért. Előfizetések a kiadóhivatalban vétetnek fel, a hol a gyönyörűen kiállított első szám, valamint a gyűjtő-mappa (bolti ára 2 frt, előfizetőink részére 1 frt 70 kr) is megtekinthető.

Háromszoros gyilkosság.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 28.

Borzalmas véget ért ma reggel itt a fővárosban két fiatal szív boldogtalan szerelme. Egy *h.-nánási* származású kovács legény örvény felindulásában vad kegyetlenséggel megölte kedvesét, egyik lakótársát, akire féltékenykedett, halálra sebesítette szállásadó gazdasszonyát s azután rettenetes munkája végeztével háromszor kísérletet meg sikertelen öngyilkosságot.

A vérengzésről a következőket közölhetem:

A József-városban, Fecske utcán Kovács Pál levélhordó egy-szobás kis lakásának minden ágát, divánját albebe adta. A levélhordón, néjén s egy négy-éves fogadott fiúskájukon kívül még Bura József 22 éves nagyzeréndi, Horvát Gyula 20 éves h.-nánási, Lente Antal 21 éves h.-nánási kovácssegédek meg egy 26 éves szép szőke asszony özv. Kovács Istvánné Bezi Teréz laktak a szűk szobában.

A gyászoló özvegy karácsony után költözöködött oda. A mikor megismerkedtek vele, a kovácslegények mind beleszerettek. Szelid édesszavu asszony volt s meglátszott rajja, hogy az özvegyiséget unja, új párt keres. Csakhamar beleszeretett Lente Antalba, aki szép barnalegény.

Lente Antalt szerelme miatt folyton hecczelték lakótársai, különösen Bura József, ki szintén szemet vetett a csinos menyecskére. A folytonos évődések miatt surlódások és czivódások voltak napirenden a kis lakásban, úgy hogy Kovács Pál a házibéke érdekében jónak tartotta Lentének a szállást felmondani.

Ez azonban nem akasztotta meg Kovács Istvánnéval való viszonyát. Sőt megegyezett kedvesével abban, hogy együtt huzdolkodnak ki és közös lakást vesznek s Lente szombatán ki is lépett a Zsigmondy féle kocsigyárból, ahol addig dolgozott.

Az utolsó napokban azonban ugy látszik, másra határozták el magukat. Lente egész napokat töltött el Terkájával

és ha haza jöttek, mindig nagyon szomorúak voltak. A házbéliek nem tudták maguknak ezt a hangulatot megmagyarázni és ismét élcelődni kezdtek Lentét, míg az tegnapelőtt haragjában ily szavakra fakadt:

— *Nem fogtok majd vicczelni, ha torkotokra forrasztom a szót.*

E fenyegetés miatt Lente és Bura között éles szóváltás támadt, melynek vége nagy harag lett a két lakótárs között.

Tegnap este kilencz órakor tért haza az asszony. Kikönyökölt a folyosó vas-korlátjára és könnyes szemmel bámult az éjszakába.

Tizedfél órakor hazatért Lente is. Hívta az unokaöcsesét Horváthot, hogy menjen velük vacsorázni, de Horváth nem ment. Az özvegy és kedvese egy közeli hentesboltban vacsoráztak meg és tíz órakor már ismét otthon voltak. A szobában már mindenki lefeküdt. Ők is lepihentek.

Reggel ötödfél órakor fölébredt Lente. Ládájából revolvért és borotvát szedett elő és szétnézett a szobában. A gyilkolás örületétől megkapva, revolverral kezében odalépett a jobboldali ágyhoz, melyben a ház asszonya s mellette összekuporodva a kis fiu aludt. Lente az *asszony nyakához nyomta a fegyver csövét.* A legény el-sütötte a pisztolyt. A golyó az asszony fején mély sebet ejtett. Ezután átugrott a másik ágyhoz, ott feküdt Jágó, az az ember, a ki hirbe keverte a kedvesét. Athajolva az unoka öcsese testén, Bura József halántékához nyomta a revolvért és *szét lölte az alvó legény fejét.*

Horváth a lövésre rémülten ugrott föl. Már a diván előtt látta az unokabátyját véres fehér ingében, a mint az alvó özvegyet célba veszi. Kiáltott, de kiáltása elveszett a harmadik lövés zajában. Lente *szíven lötte a kedvesét, a ki nyomban meghalt.*

Most rávetette magát Horváth a gyilkosra. Sokáig dulakodtak. Horváth a fegyvert akarta kivenni a kezéből, de nem sikerült. A gyilkos örvényve hőrögte:

— Téged nem bánthatok, öcsém. Eredj! Hagyj békét nekem, *bitófán halok meg.*

A lárma elkerültek a házbéliek kik rendőrt hívtak, de Lente időközben ráért, hogy maga ellen fordithassa fegyverét. *Mellette lötte magát.* A sérülés azonban nem volt halálos. Bevászorgott a szobába és egy borotvakést kapva fel, azzal átmetszette a nyakát, de itt is csak jelentéktelen sebet ejtett magán.

Időközben elkerült egy rendőr, kinek azonban nem igen volt itt dolga. Lente a nagy felindulástól alig tudott szólni. A rendőrtől, ki megkérdezte tőle, hogy miért követte el a vérengzést, papírt kért, mert beszélni nem tudott.

Aztán reszkető kézzel felírta egy iv papírra ezeket a szavakat:

„A szobaasszony rágalmozása és irigykedése okozott mindent. Isten veletek drága szüleim.“

Később orvos is jött. A mentők is megérkeztek. Kihallgatni csak Horváth Gyulát lehetett. Bura József az alatt, míg a Rókus kórházba vitték, *meghalt.*

A lakás gazdája, Kovács Pál éjjel inspekeziós szolgálaton volt a postán és csak akkor tudta meg a lakásán történeteket, mikor hazajött. Kovács Istvánné-nak Budapesten él egy nővére, kit a dél-előtti folyamán értesítettek a nővérét ért szerencsétlenségről. Mikor meghallotta a dolgot, fájdalmasan mondogatta:

— Tudtam, hogy nem jó vége lesz a Tónival való dolgának.

Irodalom — Művészet.

* **A Szabadságharc története.** Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története című illusztrált munkából most jelent meg a 79-ik füzet, amelyek Gracza György a kormány-nak Szegedre való menekülését és Haynau bevonulását a fővárosba beszéli el a nála megszokott elevenséggel. A füzet egykoru képei ezek. Melléklet: Kossuth Lajos németnyelvű levele Guyen Richard tábornokhoz. Képek: Kossuth tudósítása 1848. jul. 2-iki komáromi csatáról. Losonez város előljárósága 1849. augusztus 8-ikán kényszerítő parancs folytán körmeivel ássa ki sirjaikból az elesett orosz harcosokat. Falragasz 1849-ből.

Színház.

* **Négy évszak.** Hevesi József és He-tényi Béla idyllikus életképét mutatták be tegnap este közepes számú közönség-nek a színházban. Az ügyes apróság, mely egy házaspár életét mutatja be négy változatban a megismerkedéstől az unokák karácsonyfájáig, jó hatást tett *Komjáthy* (Andor), *Halmi* (Helén), *Kiss Irén* (Sophie), *Szabó Irma* (Klotild) és *Bartha* (Sándor) kiváló sikerrel működtek közre az előadás-ban. *Kiss Irént* tisztelői díszes babérko-szorúval lepték meg s rokon szentes tapsokkal ünnepelték. A bájos apróságot ma este megismétlik.

CSARNOK.

Azok a szegek.

— Elbeszélés. —

Irta: **Vánfisa György.**

(Folytatás.)

1867-tel bekövetkezett az új „aera”. Gábor bátyám ismét ott ült a szolgabíró székben s az első napokban, a mint hallottam másoktól a régi és új hajduknak a következő parancsolatot adta ki:

Janesi — szól a legöregebb hajduhoz — te vagy az én legmegbízhatóbb szolgám, te tudod, a rendet rád bízom harmad magad-al a legfontosabb dolog elintézését. Elmégy a boltba és az „*érárium*” kontójára veszel 4 font „*büdöskövet*” (kén) s azzal a hivatal összes helyiségeit alaposan kifüstölöd, mert tudod, hogy a „nimet” szagot nem szeretem, s a mig ezt el nem végzed addig a lábamat oda be nem teszem. A mi német ákum-báku-mot (írás) találsz azt megégeted, mert azt akarom hogy e perjnahájdereknek még abból se maradjon fenn a keze — moeska. Pista, te meg rendbe hozod a derest, a kalodát és gondoskodik mogyorófa pálczáról és az azzal való alapos bánás módra betanítod az ujoncz hajdukat. Mozi -- te meg hozd rendbe a kó-tert, mert nagyon elszaporodtak a gazember ficsorok, itt a Rikában, megakarom puhítani őket stb. stb.

Azt mondják ily intézkedéseket tett az én Gábor bátyám az „unió” hajnalán.

Hat óra lehetett, a mikor kifáradt csa-patunk a szolgabíró uram-bátyám portája elé ért, a hol az öreg János hajdu a kapufélfá-hoz támaszkodva beszélt valamit a köréje gyűlt falusi népnek.

Közelébe érve, kiváltam a többiek kö-zül és mint ismerőst üdvözöltem az öreget, megkérdezve; itthon van-e a szolgabíró ur?

Jó, hogy megérkeztek — szól bizal-masan az öreg, épen mára várt az uram s azért is állított a kapu elé, hogy adjam hírül jöttötöket. S azzal a töle kitelhető gyors-sággal sietett bejelenteni — messziről kiáltva: megérkeztek a diákok tekintetes ur.

Gábor bátyám ott ült a tornácson és

szitta nagy tajt-pipáját, melyben a kitünő illatu „*csetneki*” égett, a mit még fináncz nem látott.

Megsem várva jóformán köszöntésün-ket előnkbe jött. Elfáradt-e a fakó — meg a szürke? Nem törte-e fel a nyereg (általve-tönkre czélt) a hátát? Ugy látszik egy-egy elveszítette a patkóját, (azokra czélt, akik csizmájukat lehúzták) mert nem látom a láb-ban. Janesi vezesd fel őket a *muzeumba*, hogy rakják le csak-mókjukat, azután meg ott a nagy eperfa alatt vacsoráljanak meg, s ha nem álmosodnak el, majd itt a torná-czon elbeszélgetjük addig az időt, a mig a *muzeumba* az éjjeli szállást előkészítitek.

Kétszer is hallva a *muzeum* szót, ki-váncsian követtem az öreg hajdut, a ki egy hosszú folyosón vezetett végig, melynek végén volt egy tágas terem, a mely muzeum nevet viselt. Az esti szürkület által okozott félhomályban nem láttam semmit, a miről e terem a muzeum nevet joggal magán visel-hetné, de nem kérdezősködhettem, mert menni kellett a vacsorához, mely már ott párlgott az eperfa alatt fölterített asztalon. Hogy ki-váncsiaságom hogyan nyert kielégítést arról alább lesz szó.

Még le sem ültünk az asztal mellett levő padokra, fennhangon elmondottuk az asztali imát, a mit a szolgabíró uram is le-vett kalappal hallgatott végig. Azután meg hozzá láttunk a vacsorához, a mi pompás tehénhus tokányból és igen jó puha *törökbuza* (tengeri) *puliszkából* állott.

Gábor bátyám biztatgatott; fogytáig fiuk, ki kell mártani a tálat, mert a fenekén egy tallér van.

Varocsa után ismét elmondottuk az asz-tali áldást s megköszöntük Gábor bátyámnak a szíveséget.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

A magyar agrár-szocializmus és az örökbérlés.

— Irta: **Bartha Mór.** —

(Folytatás.)

15.

Az ő életbölesessége, közlési tapin-tata és sikere, észrevétlenül erkölcsi, szel-lemi fensőségbe állítja a nép elébe a lelkészt. És ez annak az érdemesebb em-berek iránt való becsületudó viselkedés-ben már nyilvánvalóvá lesz; de egyszer-smind felkölti benne a vágyat, törekvést, hogy önmagát is méltóvá tegye minél többek előtt a közbecsülésre. Erkölcsi rugójává lesz ez az önképzésnek, a fino-mulásnak; de ezt az anyagi siker is nyo-mon kíséri; mert a nemes becsvágy büv-körébe jutott mezőmunkásnak nem fog többé elég lenni eddigi képzettségének mértéke, melyet a jól, roszul járt, talán még kényszerítő elemi iskolázás adott neki, hanem saját ismereteit folytonos tanulmányozással igyekszik pótolni, emelni vagy kiegészíteni s már ez uton önmaga vezérelvén szerencsésebb viszonyok közé jutott gyermekeit, — az iskolázás iránti hajlamot terjeszti, sikerét általánosítja. S micsoda aztán... valjon elmaradhatna-e, hogy ez a földművelő, becsületudó viseletével, szakismerő hű és pontos munka-vegeztével, maga iránt szinte becsületet ne támasszon; a tiszteletét, melyet másnak megad, viszont tiszteletet ne nyerjen, s a *jólvegyett munka, meg ne kapja a méltó jutalmat*? S nem lehetne feltételeznünk, hogy az ilyen nép folytonosan emelkedik isten, ember-szeretben, s családja, e ki-zárólagos sajátjának mondható kis világá-nak boldogságáért mindent elkövet, amit becsülettel elkövetni lehet, s mindentől

visszatartja magát ami annak kárt okozna? Igen az így nevelt, emberi méltósága és értékének ismeretére jutott s arra neme-sen büszke embertől, s talán épen azért, mert egyszerű munkás, kinek minden becsé önmagában van, távol van minden tisztességre nem szolgáló vagy sértő cselekedet. Nem hordja az ilyen megtaka-ritott munkadíjját koresmába, nemis lát-ható az embert állatóságában mutató álla-potban, a durvaság torz- vagy a részeg-ség undorító képében, kis világa a család; innen indult ki sietve munkájára, annak végezése után ide siett vissza a munka jutalmával, a jólétbe helyező munkasiker örömeivel. Itt áldja és tanítja övének, hogy áldják a jóságos Istent, aki „*Övéi-nek Órzó pásztora, hiv oltalmazója*”. XXIII. Solt. Ilyen munkásságra szoktatja övéit, s a közös munka közös jólétet, gyarapodást szül. *Isten áldásának tarja a gyermekeit*, melynél fogva kiirta azt a bűnös gondolatot, hogy atok a sok gyer-mek azt a *nemzetelő egy gyermek rend-szert*, mely hova tovább való terjedésével nem engedi a nemzet természetes szaporodását, s lassan, de biztosan pusztító nem-zet gyilkossággá lesz, tiszta, magyar vidé-keken.

És ez áldott átalakulást aki eszkö-zölte, — az a falusi lelkész, az a népvezér micsoda jutalmat és honnan kap?

Az állam most az állami minden-hatóság rendszerére helyezkedett. Minden eszközt erre a célra mozgató. Hatalmas birtok és pénz-arisztokrácia, a törvény tekintélyével védett és biztosított készsége hivatalnok-sereget teremt támogatására, mintha ez az állam-bölesesség elenged-hetlen követelménye volna. Roppant számú katonaság és roppant mérvű hadszerelés; s ennek az — azt lehet mondani — minden termelő erőt lekötő, és minden termelvényt felemészítő szörnynek, békében is fenn kell tartania; mert ez meg ismét az államnak kívülre tekintélyt, békét biztosít, benn erősséget biztonságot ad. És ez a nagy hadsereg békében esakugy el is végzi azt, amit hajdan hosszú és véres harcok végeztek: — a társadalom — javítás eszközeinek megsemmisítését, a munka jutalmának a munkások kezéből és szájá-ból való kihuzását; sőt magának a munkásnak a munka teréről s eszközei mellől elerőltetését, egy reá nézve karba-vezett ügyesség elsajátítására kényszerítve, hogy lehet minél nagyobb tökélyre vinni, előtte ismeretlen, neki soha nem vétett, talán nem is vétő embertársak legyilkolá-sát; amely munka egyszersmind a népek századokon át teremtett haladását, kulturá-ját is megöli, vagy legalább is hosszú időre megakasztja. És ezt a borzalmas munkát önvére épségének és életének kockáztatásával, sőt feláldozásával is végeznie kell; pedig arra a munka erőre, arra a becses életre reménykedve várnak otthon maradt szerettei, kiknek hozzá leg-főbb igényük, kiknek reá legnagyobb, — nélkülözhetlen szükségök van. Ennek az iszonyu foglalkozásnak művészetté fejlesztése lefoglalja az államok minden gondját, amelyek gyors feleeresztését a tökéletesebb gyilkoló fegyvereknek, az adózó polgárok végmérsétségét eredményező, de ezzel nem gondoló örületes pazarlással üzik.

(Folyt. köv.)

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részv.-tár-saság” közlése. 1897. ápr. hó 27-én.

Allamadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	121.50	122.—
„ vasuti beruházási kőt. 4%.	—	122.50	123.50
„ koronajárdék 4%.	—	99.20	99.70
„ regále vált. kőt. 4%.	—	100.—	101.—
Oszt. aranyjárdék 4%.	—	122.50	123.—
Egységes államkötvény 4%.	—	101.—	101.50
Tisza-szegedi 4%.-os nyer.-sorsj.	—	137.50	138.50

Magyar
Oszt. aranyjárdék
Magyar

Magyar

Oszt. aranyjárdék
Magyar
Oszt. aranyjárdék
Olasz
Bazilik
Jó-sziv

Cs. és
20 má
20 fran
1 Sove
Debr. I-

A de

1.
veszi 1
gyámja

2.
zsébet
4350 f

3.
koru

Fürt E
adják
földjük
zsébet

4.
Bánki
veszi 2
gyerm

5.
homok

együtt
Károly

6.
lianna

Erzséb
jüket 8

7.
esigeke

Aranka
tétkben

8.
69. s

László

9.
veszik

csapók

10.
ujosztá

rencz

28 kre

11.
Erzséb

öl terü

12.
ánna t

rületü

neje H

13.
ánna t

Julian
terület

14.
József

számu

15.
és nejt

2800

16.
jét me

17.
1

meg ve

Sára c

Részvények :

Magyar hitelbank részvény	— 382.75	383.—
Osztrák hitelbank részvény	— 348.80	349.—
Magyaripar-és keresk. bank. r.	99.50	99.75

Sorsjegyek :

Magyarjelzálogbank 4%-os sorsj.	122.—	123.—
3-os	102.50	103.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	117.—	118.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	10.70	11.20
Osztrák	—	20.25
Olasz	—	12.75
Bazilika sorsjegy	—	6.75
Jó-sziv	—	4.—

Pénznemek :

Cs. és kir. arany	— — —	5.63	5.69
20 márkás arany	— — —	11.72	11.76
20 frankos arany	— — —	9.49	9.51
1 Sovereigns	— — —	11.95	11.99
Debr. I-só tkptr. 4 1/2%-os zl.	— — —	99.—	99.50

Ingatlanok forgalma.

A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál. —

- Váradi Pál 476. sorszámú házat megveszi Nagy Mihály mint kiskoru gyermekei gyámja 2800 frtért.
- Medgyesi Gábor és neje Faragó Erzsébet megveszik Fodor József ondódi földjét 4350 frtért.
- özv. Fürt Adolfné ugys mint kiskoru gyermekei gyámja, Fürt Gabriella, Fürt Róza, Fürt Imre és Fürt Gusztáv eladják 2 hold 1300 □ öl területű szántóföldjüket Boldog Sándor és neje Erdei Erzsébetnek 800 frtért.
- Ifj. Bánki István, Bánki Katalin és Bánki Mariska nagycseréi kaszállójukat megveszi özv. Dobschoib Józsefné mint kiskoru gyermekei gyámja 250 frtért.
- Nagy Bálint és neje Sallai Julianna homokkerti szőlőjüket a rajta levő házzal együtt eladják Kovács Sándor és Kovács Károlynak 2825 frtért.
- Csarnay Sándor és neje Vikony Julianna megveszik Kis András és neje Csapó Erzsébet 2 hold 250 öl területű ondódi földjüket 800 frtért.
- Jenei Józsefné Koszorus Terézia esigekerti szőlőjét átruhazza leánya Jenei Aranka Kondor Kálmánra 2000 frt értékben.
- Jámbor Imre és neje Szöllösi Mária 69. sorszámú házukat megveszi Erdődy Lászlóné Brückner Franciska 2500 frtért.
- Szabó János és neje Biró Klára megveszik Szöke István és neje Juhász Julianna csapókerti szőlőjét 700 frtért.
- Szabó József és neje Ari Teréz ujosztású szántóföldjüket eladják Csige Ferencz és neje Szilágyi Mária 451 frt 28 krért.
- Mádi Julianna megveszi Szántó Erzsébet Széchenyi-kerti szőlőjének 200 □ öl területű részét 400 frtért.
- Perlmann Ignácné Slesinger Julianna tóczós-kerti szőlőjének 415 □ öl területű részét megveszik Tóth Ferencz és neje Hüse Zsuzsanna 415 frtért.
- Rácz Mihály és neje Tolvaj Julianna megveszik Nagy József és neje Bodnár Julianna vénkerti szőlőjüknök 205 □ öl területű részét 800 frtért.
- Molnár József megveszi Bodnár József és neje Bagdi Zsuzsanna 659. sorszámú házukat 2100 frtért.
- Nagy Sándor megveszi Nagy Bálint és neje Szodrai Sára 255. sorszámú házukat 2800 frtért.
- Dári János tégláskerti szőlőföldjét megveszi Tóth János 500 frtért.
- Tóth József és neje Hunyadi Zsófia megveszik Koszorus János és neje Forgács Sára csapókerti szőlőjüket 675 frtért.

Kiadó és laptulajdonos:

„Gazkonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Ifj. Gily Ede.

Kardos László

Kossuth-utca.

Lakásváltoztatás alkalmára

ajánlja

**nagyválasztéku szőnyeg,
fehér- és szövet-függöny,
Linoleum raktárát.**

391-0-3 c

Női divatkelmék,

hozzávaló legujabb diszek,

fekete és szines

Selymek,

Napernyők

nagy választékban kaphatók

Szabó Lajos fiai

czégnél

Debreczen, Rózsater.

403-0-2

Ranunkel-házban, főtér 1711.

azonnal kiadó

egy 5 szoba és mellékleteiből álló lakosztály

406-3-1 továbbá:

2 elegáns szoba különösen ügyvédi irodának, vagy garçon lakásnak alkalmas.

KÖHÖGÉS,

rekedtség és elnyálkásodásnál

a torok és lélegzési szervek

minden zavarainál

melegen ajánljuk

EGGER

kitünő hatasu

mellpasztilláit.

Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban, minden gyógyszerárban és nevesebb gyógy fűszerüzletben.

Fő és szétküldési raktár

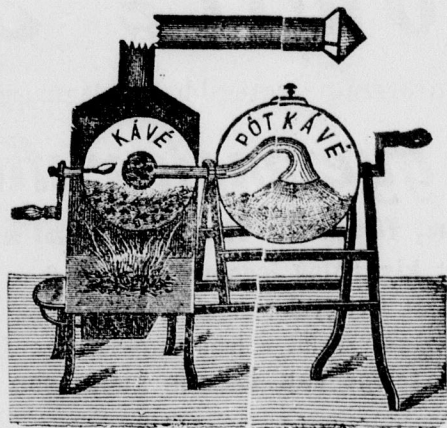
EGGER A. FIAI

Nádor-gyógyszertára,

Budapest, Váci körút 17.

394-50-19

KÁVÉ-KIVONAT

398-2-2

mely több államban szabadalmazott **kávépörkölőgépen** van előállítva.

KÁVÉ-KIVONAT valódi kávé zamata és szép színadása folytán a legtöbb háznál be van vezetve és el van üsmerve általánosságban, mint a legkitünőbb kávé pótlék; a ki egyszer megízlelte, annak nélkülözhetetlenné válik és soha más pótkávé nem fog használni, mint egyedül **kávékivonatot**. Kivonatpra próba mintával szolgálok árízetés nélkül.

Továbbá ajánlom a t. közönség b. figyelmébe

LINOLEUM

a legkitünőbb padló-fénymazat, mely gyorsan szárad, tartós, tükörfénye van.

Tisztelettel

Leidenfrost Gy.

fűszer- és gyarmatáru kereskedése.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomosillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagzaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József gyógyszerésznél Budapesten**. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czéggeljelzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

Szőnyegek,
csipke- és szövet-
függönyök,
ágy- és asztalterítők,
butorszövetek,
viaszos vásznak
nagy választékban kaphatók
Szabó Lajos fiai
üzégnél 402-6-2
Debreczen. Rózsater.

A **Hirsch** bárónő által föllállított **kőfaragótelepen** készült
építészeti kőfaragó munkákat
= jó kivitelben, kitünő anyagból olesón szállítok. =
Párkányos kőlépcsőfokok
Debreczeni állomáson fméterenként 2 frt 90 kr., sima 2 frt 50 kr.
Fedőlapok, kapukövek stb. lehető legolcsóbban
= Mintakövet kívánatra küldök. =
SOMOGYI BÉLA F.-Visó
(Máramaros-megye)
405-3-1

AZ EZERÉVES MAGYARORSZÁG

☞ Képes családi folyóirat ☞ ☞ Kereskedelmi, vasuti és közlekedési közlöny. ☞

Kiadótulajdonos és főszerkesztő: **Laurencic Gyula.**

Ezen rendkívül diszes mű, mely remek illusztrációival, néprajzi, művelődéstörténelmi és ismeretterjesztő tartalmával egyedüli az országban, sőt a külföldön is ritkítja párját, **minden hó 1-én és 15-én fog megjelenni. Egyes szám ára 40 kr.**

Kedvezmény

a „**DEBRECZENI ELLENŐR**“

előfizetői részére.

Lapunk igen tisztelt előfizetői a fenti **díszművet** kedvezményes árban kaphatják és pedig előfizetés útján egész évre **6 frtért**, az egyes számokat **30 krjával**.

15 fióktelep.

Tavasza. = **1897.** = Nyárra.

15 fióktelep.

☞ Készen és mérték szerinti megrendelésre. ☞

Alapított
1846-ban.

Kassowitz Fülöp

Alapított
1846-ban.

Magyarország legrégebb és legnagyobb

☞ **férfi-, fiu és gyermek-ruháik telepén,** ☞

Debreczen, főtér, a Hungáriával szemben

rendelhető és kapható készen **minden versenyt kizárólag legolcsóbban** férfi és gyermekruhák.

Bel- és külföldi szövetmintáimból saját felügyeletem alatt készítették **mérték szerinti megrendelésre** a legfinomabb öltönyöket **22 frttól** kezdve feljebb választás szerint a legdivatosabb szabásban.

Czégem, melynek Magyarországon **15 telepe van, számos kiállításon kitüntetésben részesült.**

Folyton nagy raktár

☞ **gyermekruha-különlegességekben.** ☞

Nem tetsző megvásárolt árut kicserélek, vagy az értékét készpénzben visszafizetem.

Alólírottak 14 évi működése a helybeli piacon elég biztosíték arra, hogy mindenki a legszolidabb és legpontosabb kiszolgálásban részesül.

Szives pártfogást kér, tisztelettel

333-9-8

15 fióktelep.

FÉNYES MÓR

üzletvezető.

15 fióktelep.